

**Μεταπτυχιακό πρόγραμμα στη Δημόσια Διοίκηση
(Master in Public Administration)**

Διπλωματική Εργασία

**«ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»**

Φοιτήτρια: Ελένη Μικάλλη

Αρ. Φ.Τ : 1153303704

Επιβλέπων Καθηγητής: Δρα. Ιωάννης Ν. Βλάσης

ΚΥΠΡΟΣ 2017

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η διερεύνηση κατά πόσο εφαρμόζονται οι πολιτικές του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την ψυχική υγεία καθώς επίσης και η αξιολόγηση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα.

Με βάση τον σκοπό της εργασίας τέθηκαν και τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

1. Ποιες είναι οι πολιτικές για την Ψυχική Υγεία τις οποίες προτείνει ο Π.Ο.Υ
2. Πως έχουν εφαρμοστεί οι συγκεκριμένες πολιτικές στο σύστημα Ψυχικής Υγείας της Ελλάδας
3. Ποια είναι τα ευρήματα από την αξιολόγηση αυτών των πολιτικών και κατά πόσο έχουν εφαρμοστεί από την χώρα μας.

Την δεκαετία του 1980 ξεκίνησαν στην Ελλάδα οι πρώτες προσπάθειες της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης κάνοντας αρχή από την εγκατάλειψη του κλειστού ιδρυματικού τύπου ψυχιατρικής περίθαλψης και μεταφορά της ψυχιατρικής φροντίδας στην κοινότητα. Ο μεγαλύτερος οικονομικός υποστηρικτής της προσπάθειας αυτής ήταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία χρηματοδότησε το μεγαλύτερο μέρος των προγραμμάτων. Η Ελλάδα υιοθετώντας τις πολιτικές του ΠΟΥ ξεκίνησε μια προσπάθεια εφαρμογής τους αρχίζοντας το 1999 με την νομική κατοχύρωση των υπηρεσιών ψυχικής υγείας στην κοινότητα και των αρχών της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και αποασυλοποίησης εκπονώντας το δεκαετές Εθνικό Σχέδιο Δράσης ΨΥΧΑΡΓΩΣ. Το εθνικό αυτό σχέδιο δράσης θεωρήθηκε ένας από τους σημαντικότερους πυλώνες της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης. Με την βοήθεια του προγράμματος αναπτύχθηκαν δομές αποασυλοποίησης και κάποια από τα ψυχιατρικά νοσοκομεία σταμάτησαν να λειτουργούν.

Το σύστημα ψυχικής υγείας στην Ελλάδα παρουσίασε σημαντική πρόοδο. Εντούτοις κατά την διάρκεια της πολύχρονης αυτής προσπάθειας παρουσιάστηκαν αρκετά προβλήματα τα οποία καθυστέρουσαν την υλοποίηση της μεταρρύθμισης του συστήματος. Μερικά από αυτά ήταν η έλλειψη εθνικού σχεδιασμού για την ψυχική υγεία, η ανεπαρκής παροχή ψυχιατρικής φροντίδας σε παιδιά και εφήβους καθώς επίσης και η καθυστέρηση στην τομεοποίηση.

Για την διεξαγωγή της παρούσας εργασίας χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της συστηματικής ανασκόπησης άρθρων και μελετών που αφορούσα την αξιολόγηση της εφαρμογής των

πολιτικών του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας καθώς και την αξιολόγηση της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας του συστήματος Ψυχικής Υγείας. Για την αναζήτηση της διεθνούς και εγχώριας βιβλιογραφίας χρησιμοποιήθηκαν οι ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων Google Scholar και Google. Επίσης έγινε χρήση δεδομένων από επιστημονικά άρθρα και βιβλία. Χρησιμοποιήθηκαν συγκεκριμένες λέξεις κλειδιά για την ανεύρεση των κατάλληλων άρθρων και τέθηκαν κριτήρια αποκλεισμού.

Με την παρούσα εργασία καταλήγουμε σε ένα γενικό συμπέρασμα ότι η προσπάθεια των ψυχιατρικών μεταρρυθμίσεων του συστήματος ψυχικής υγείας στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει επιφέρει αρκετές θετικές σημαντικές αλλαγές ενώ παράλληλα εμφανίζονται σημαντικά προβλήματα τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν έτσι ώστε η χώρα να μπορέσει να προχωρήσει προς την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης.

Λέξεις κλειδιά: Ψυχιατρική Μεταρρύθμιση, Ψυχική Υγεία, Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, Αποασυλοποίηση, ΨΥΧΑΡΓΩΣ, Πολιτικές Ψυχικής Υγείας

ABSTRACT

The purpose of this bibliographic review is:

1. To investigate whether the World Health Organization's policies on Mental Health are being implemented.
2. To evaluate psychiatric reform in Greece.

Based on this, the following research questions were raised:

1. What are the mental health policies proposed by WHO (World Health Organization)
2. How have these policies been implemented in the Mental Health System of Greece?
3. What are the findings from the assessment of these policies and whether they have been implemented by our country?

In the 1980's, the first efforts of psychiatric reform began in Greece, beginning with the abolishment of closed institutional psychiatric care and the transfer of psychiatric care to the community. The largest financial supporter of this effort was the European Commission, which funded most of the programs. Greece started adopting WHO policies in an effort to implement them in 1999 with the legal safeguarding of mental health services in the community and the principles of psychosocial rehabilitation and de-institutionalization by introducing the ten-year National Action Plan PSYCHARGOS. This national action plan was considered one of the most important pillars of the psychiatric reform process. With this program, de-institutionalization was developed and some of the psychiatric hospitals have ceased to function.

The Mental Health System in Greece has made significant progress. However, during this time several problems have arisen which delayed the implementation of reform to the system. Some of these were the lack of National planning for Mental Health, the inadequate provision of psychiatric care to children and adolescents as well as a delay in remodelling the system.

The method of systematic review of articles and studies on evaluating the implementation of World Health Organization policies and assessing the mental health reform effort was used to carry out this study.

Google Scholar and Google electronic databases were used to search for international and domestic literature. Data from scientific articles and books has also been used. Specific keywords were used to find the appropriate articles and exclusion criteria were set.

With this study we come to a general conclusion that the efforts of the psychiatric reforms of the Mental Health System in Greece in recent years have brought several positive significant changes while at the same time there are significant problems that need to be addressed so that the country can move towards a complete reform.

Key words:

Psychiatric Reform, Mental Health, World Health Organization, De-institutionalization, "PSYCHARGOS", Mental Health Policies.